

Van de Noordzee tot de Bosporus 3

Als veren goed droog zijn kun je ze prima bewaren in een schoendoos of een afsluitbare plastic doos. Zelf heb ik nog ruiveren van de Havik van de Utrechtse Heuvelrug die bijna vijftig jaar geleden zijn opgeraapt. Mocht je een veer vinden die je niet kunt thuisbrengen, mail mij op theovanlent@gmail.com. Let wel, de determinatie is niet verzekerd. Maar bij de facebook-pagina 'Determinatie van veren' zitten een paar experts.

Tracks and signs of the birds of Britain & Europe
Roy Brown, John Ferguson, Michael Lawrence
and David Lees

Helm identification guides

Vogelveren (Uit het Duits vertaald)
Einhard Bezzel
Fontaine uitgevers

Die Federn der Vögel Mitteleuropas: Ein Hand-
buch zur Bestimmung der wichtigsten Arten
Hans-Heiner Bergmann
Aula

Facebook-pagina 'Determinatie van veren'

Internetsite van Michel Klemann

Column Jacques Grégoire

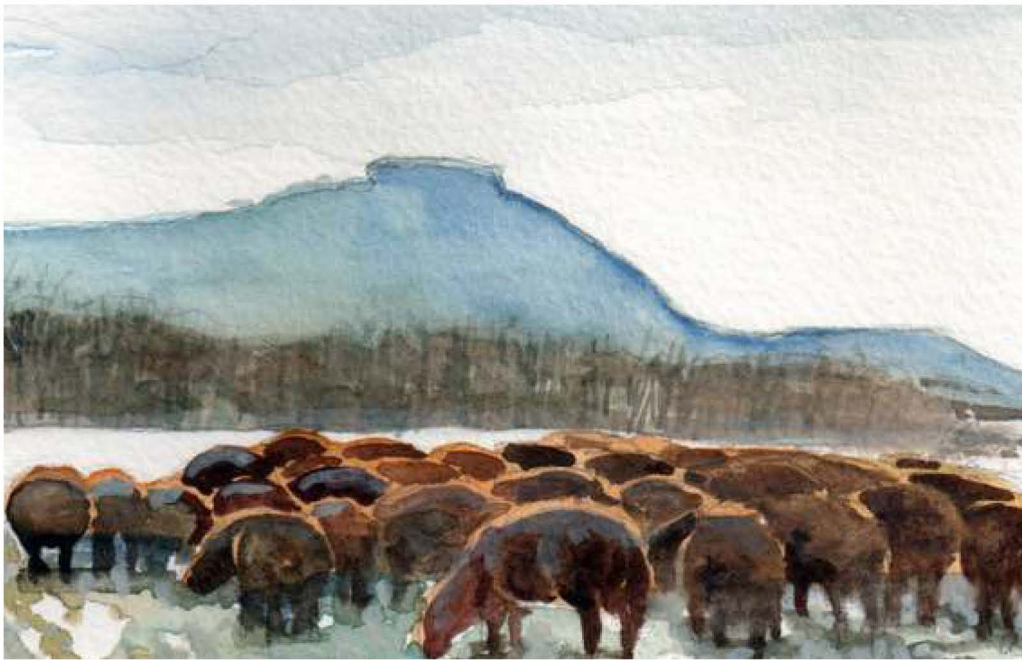
Jacques Grégoire is kunstenaar en wandelt voor zijn nieuwe kunstproject in de voetsporen van de Britse schrijver Patrick Leigh Fermor, die in 1932 van de Noordzee naar de Bosporus liep.

Voor De Gierzwaluw zet hij zijn observaties op papier van de vogels en van alle bijzonderheden die hij tegenkomt op zijn drie jaar durende reis. Het is een kunstwerk, deze tocht langs de Rijn en Donau, op zoek naar de basis van Europa door onderzoek naar de geomorfologie en de daaruit voortkomende verspreiding van vogels over het continent. Elke dag schetst en aquarelleert hij het veranderende landschap en portretteert hij in inkt de vogelsoorten die hij tegenkomt.

Winter Reise in februari en maart 2016. De tocht van Heidelberg naar München op het omslagpunt van winter naar voorjaar is het nemen van een bepaald risico wat betreft de omstandigheden waaronder ik ga lopen. Ik ben op alles voorbereid, van stromende regen tot een dik pak sneeuw.

Op de toppen van de bergen boven Heidelberg ligt in de schaduw nog sneeuw. Het is fris met een temperatuur van 5 graden onder nul, maar de lucht is helder en een waterig zonnetje geeft toch een gevoel van warmte. Ik word begroet door de geluiden van de Kraai, musen, Boomklevers en een Groene Specht. De eerste wintervogel die ik zie, een Koperwiek, scharrelt onder een oude appelboom terwijl hij zich te goed doet aan het rottende fruit. Ik neem rustig de tijd om de vogel te observeren en verbaas me hoe dichtbij ik kan komen.

De lunch geniet ik in de luwte van een

kerktoren terwijl ik me warm aan de zon. Boven het dorp vliegen twee Ooievaars, voorbode van iets moois? Langzaam maar zeker loop ik steeds verder het binnenland in. Het landschap wordt glooiend en ik loop uren door bossen en langs struiken. Ik ontdek

een Havik tussen de kale takken en na lang onderzoek kom ik er achter dat het mysterieuze geluid dat ik telkens hoor door een Zwarte Specht wordt gemaakt. Wanneer ik ploeterend door een dik pak sneeuw de waterscheiding van de Rijn en Donau opklim, tweehonderd meter de Schwabische Alb op, zit de Zwarte Specht als een grote zwarte kat tegen de bast van een oude eik. Terwijl hij boven me heen en weer vliegt alsof ik er niet ben, kom ik zijn wereld binnen. Gedurende de dagen dat ik in dit winterweer door de bossen van dorp naar dorp loop kom ik niemand tegen. Soms hoor ik in de verte houthakkers bomen vellen en op een ochtend loop ik door een van hun kampen en krijg ik warme koffie aangeboden en spreken we met elkaar rond een kampvuur. Sinds 1935 lijkt er niet veel te zijn veranderd in de natuur.

Grote Zaagbek

De steden waar ik doorheen loop zijn allemaal wél compleet veranderd sinds Leigh Fermors bezoek. Elke stad en elk dorp met een station is gebombardeerd, met als gevolg een enorm verlies aan cultureel erfgoed en houten huizen die in de vlammen opgingen. De herbouwde huizen zijn veel degelijker dan de middeleeuwse huizen die verloren zijn gegaan, waarmee ook veel nestplekken verdwenen. Gemiddeld zie ik tijdens het lopen elke dag 26 verschillende soorten maar mis ik de Zwarte Roodstaart, die een echte zomervogel blijkt te zijn.

Boven de besneeuwde velden vliegen Rode Wouwen en een grote verrassing: de Veldleeuwerik. Ik heb nooit geweten dat sommige dieren ook in de winter als standvogel blijven, voor mij was het de ultieme zomervogel.

Ik daal af aan de andere zijde van de waterscheiding en bevind me nu in het stroomgebied van de Donau, de grootste rivier van Midden-Europa. Direct valt me iets op aan het bezinnsel in het water. Het is in tegenstelling tot dat van de Rijn niet zwart, maar wit. De ondergrond van de Donau bestaat uit leem en kalk, de Rijn is ontstaan in een granieten omgeving. Het is het bezinnsel dat de Donau zijn beroemde blauwe kleur geeft. Grote Zaagbekken zwemmen vlak langs de oever tegen de stroom van de Donau in, terwijl ik een kop thee neem tijdens het vastleggen van de biotoop. Ze blijven tien minuten lang op een afstand van drie meter van me vandaan, zodat ik alle details kan bekijken en schetsen. Ik zie een man en vrouw Brilduiker op een plek waar ik ze niet snel verwacht zou hebben. Krooneend, Waterpieper, Grote Canadese Ganzen, Fuut, Dodaars, Witte en Gele Kwikstaarten, de hele dag word ik begeleid door vogels met zin in

Kruisbek

de lente. De mens is de grote afwezige. Ik blijf door de geschiedenis te lopen wanneer ik diep in een bos in Beieren een enorme grote betonnen overkoeping tegenkom. De plek waar in de laatste dagen van de oorlog in het geheim de nieuwste straaljagers werden gemaakt. Boven me hoor en zie ik een groep van dertig Kraanvogels richting het noordoosten vliegen. Er is niemand om mijn euforie mee te delen.

Terwijl er lichte sneeuw valt ontdek ik een Zwarte Mees en een aantal Kruisbekken die in dezelfde dennenboom zitten.

Op de laatste dag op weg naar München, de stad die ik al twee dagen in de verte zie liggen, kom ik in het zelfde veld een Blauwe Kiekendief en een nagenoeg witte Buizerd tegen.

Na duizend kilometer lopen weet ik dat het gaat om de plekken tussen de steden, de weiden, de akkers, de bossen en de rivieren. De bijna complete afwezigheid van mensen is een enorme bonus.

Terwijl ik mijn spullen inpak voor de terugreis verheug ik me al op de lentewandeling van München naar Wenen over enkele weken, misschien wel met heerlijk warm weer? We zullen het zien!